

Tax Policy Journal

Tax Policy Bureau, Fiscal Policy Office

Edition 1, Volume 42

February 2017

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลกรณีบริษัทผู้ส่งออก ในเขตการค้าเสรีและผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน

1) ความเป็นมา

การจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Zones: FTZs) หรือ เขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zones : EPZs) มักจะมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน การจ้างงาน และกระตุ้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี การสนับสนุน บริษัทผู้ส่งออกด้วยการยกเว้น ภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับบริษัท ผู้ส่งออกถือว่าขัดต่อกฎเกณฑ์ของ องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)

ในขณะที่การจัดเก็บภาษี เงินได้นิติบุคคลกับบริษัทผู้ส่งออก อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในอุตสาหกรรม เบา เช่น อุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งเป็น อุตสาหกรรมที่ใช้ทักษะฝีมือไม่สูงมาก

ดังนั้น การประเมินถึง ผลกระทบของการจัดเก็บภาษีเงินได้ นิติบุคคลต่อผู้ใช้แรงงาน จึงเป็น ประเด็นที่น่าสนใจ และเป็น ประโยชน์ต่อการพิจารณาสิทธิ ประโยชน์สำหรับบริษัทผู้ส่งออก

2) แบบจำลอง

การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้กับบริษัทผู้ส่งออกถือเป็นการ แทรกแซงที่ไม่เป็นธรรมและบิดเบือน กลไกตลาด จึงขัดต่อหลักการและ กฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO)

นอกจากนี้ บริษัทผู้ส่งออก อาจไม่ได้นำกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นจาก การได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลดังกล่าวมาเพิ่มค่าจ้าง แรงงาน เนื่องจากบริษัทผู้ส่งออก ย่อมจัดหาทุนที่จำเป็นสำหรับ การผลิตในอัตราที่สามารถแข่งขันได้ รวมถึงอาจนำกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น ดังกล่าวไปขยายการลงทุนเพิ่มขึ้น ดังนั้น การยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลจึงอาจไม่ถือเป็นการ สนับสนุนการจ้างงาน

Inside This Issue

••

World Taxation in Brief

**การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล
กรณีบริษัทผู้ส่งออกในเขตการค้าเสรี
และผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน**

History of Thai Taxation

**ย้อนอดีตภาษีไทย :
ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์**

โดย

นายณัฐพล ศรีพจนารถ

เศรษฐกรชำนาญการ

สำนักนโยบายภาษี

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

*ผู้เขียนขอขอบคุณ

นางสาวสุมาลี สติธชัยเจริญ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายภาษี

สำหรับข้อแนะนำ

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล จะส่งผ่านผลกระทบจากบริษัท ผู้ส่งออกในเขตการค้าเสรีไปยัง ผู้ใช้แรงงานโดยมีสมการที่แสดง ความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนี้

$$T_z K_z = \Delta P_L L_z$$

(สมการที่ 1)

นอกจากนี้ ผลกระทบต่อ
ผู้ใช้แรงงานสามารถแสดงในรูป
ของสัดส่วนต่อภาษีเงินได้นิติบุคคล
ที่จัดเก็บกับบริษัทที่ผู้ส่งออก
ในเขตการค้าเสรี โดยมีสมการที่
แสดงความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนี้

$$\text{ผลกระทบต่อแรงงาน} = \Delta PL (LZ + LNT) \quad (\text{สมการที่ 2})$$

$$\begin{aligned} &\text{สัดส่วนผลกระทบต่อแรงงานต่อ} \\ &\text{ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บในเขตการค้าเสรี} \\ &= \frac{\Delta PL (LZ + LNT)}{Tz Kz} \quad (\text{สมการที่ 3}) \end{aligned}$$

โดยที่

Tz = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อ
หน่วยสำหรับบริษัทผู้ส่งออก

ในเขตการค้าเสรี

Kz = เงินได้จากทุนของบริษัท

ผู้ส่งออกในเขตการค้าเสรี

ΔPL = การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้าง
แรงงานในเขตการค้าเสรี

LZ = จำนวนแรงงานในเขตการค้าเสรี

LNT = จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรม
ที่มีใช้เพื่อการค้าระหว่างประเทศ

สมการที่ 1 แสดงให้เห็นว่า
ผู้ใช้แรงงานที่ถูกกว่าจ้างในเขตการค้า
เสรีจะต้องได้รับอัตราค่าจ้างแรงงาน

ลดลงเป็นสัดส่วนของจำนวน
ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัท
ผู้ส่งออกจะต้องจ่าย

สมการที่ 2 แสดงให้เห็นว่า
ผลกระทบต่อแรงงานจะแสดงด้วย
การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างแรงงาน
คูณด้วยจำนวนแรงงานทั้งที่อยู่ใน
เขตการค้าเสรีและนอกเขตการค้า
เสรี

สมการที่ 3 แสดงให้เห็นถึง
สัดส่วนผลกระทบต่อแรงงานต่อ
ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจาก
บริษัทผู้ส่งออกในเขตการค้าเสรี

3) กรณีศึกษาสาธารณรัฐโดมินิกัน

การประยุกต์แบบจำลองกับ
กรณีศึกษาของสาธารณรัฐโดมินิกัน
พบว่า การเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล
กับบริษัทผู้ส่งออกส่งผลให้ค่าจ้าง
แรงงานของผู้ใช้แรงงานลดลงถึง
ร้อยละ 9.88 ในปี 2007 และลดลง
ร้อยละ 3 ในปี 2010 โดยเฉลี่ย
ในช่วง 4 ปี ค่าจ้างแรงงานลดลง
อยู่ที่ร้อยละ 6.13

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของ
สาธารณรัฐโดมินิกันอยู่ที่ร้อยละ 25
การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลกับ
บริษัทผู้ส่งออกจะส่งผลให้ค่าจ้าง
แรงงานจะลดลง จำนวน 55.4
ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2007
จำนวน 47.6 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ในปี 2008 จำนวน 18.3 ล้านเหรียญ
สหรัฐฯ ในปี 2009 และจำนวน
19.3 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2010

ทั้งนี้ การลดลงของค่าจ้าง
แรงงานจะส่งผลเช่นเดียวกันกับ
ลูกจ้างทั้งในส่วนที่ทำงานในเขต
การค้าเสรีและนอกเขตการค้าเสรี

นอกจากนี้ การลดลงของ
ค่าจ้างแรงงานจะส่งผลกระทบต่อ
การจ้างงานในอุตสาหกรรมที่มีใช้
เพื่อการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่
อุตสาหกรรมที่ผลิตบริการ
ภายในประเทศ การขนส่ง โรงแรม
บาร์และร้านอาหาร สินค้า
อุตสาหกรรมที่ไม่สามารถโยกย้ายได้
ระหว่างประเทศ (Non-traded
goods) ซึ่งหากระดับราคาสินค้าที่มี
ใช้เพื่อการค้าระหว่างประเทศลดลง
แสดงถึงต้นทุนทางธุรกิจที่ลดลง
จึงสามารถชดเชยกับผลกระทบของ
การลดลงในอัตราค่าจ้างแรงงาน
ซึ่งทำให้ผู้ใช้แรงงานมีรายได้ที่แท้จริง
เพิ่มขึ้น

4) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ในประเทศไทย

การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
จะเป็นการยกเว้นให้กับนิติบุคคลใน
เขตส่งเสริมการลงทุนเป็นการทั่วไป
โดยไม่เจาะจงถึงการยกเว้นภาษีเงินได้
ให้กับนิติบุคคลประเภทผลิตเพื่อ
การส่งออก แต่จะเป็นการให้
สิทธิประโยชน์ในการยกเว้น
ภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประเภท
กิจการ (Activity-based
Incentives) หรือตามคุณค่าของ

โครงการ (Merit-based Incentives)

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน ซึ่งบริษัทที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลดังกล่าวก็สามารถผลิตเพื่อการส่งออกได้ อย่างไรก็ดี การให้สิทธิประโยชน์จะไม่เป็นการให้กับบริษัทผู้ส่งออกโดยตรง เนื่องจากจะเป็นการขัดต่อกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO)

นอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศประเภทของกิจการที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเอาไว้ ๒๓ ประเภท โดยกิจการส่วนใหญ่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแบบจำกัดวงเงินที่จะได้รับการยกเว้น แต่จะมีกิจการบางประเภท ซึ่งเป็นกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษที่จะได้รับการยกเว้นแบบไม่กำหนดวงเงินที่จะได้รับการยกเว้น เช่น

กิจการปลูกไม้เศรษฐกิจ กิจการซอฟต์แวร์ กิจการวิจัยและพัฒนา กิจการ ออกแบบทางวิศวกรรม เป็นต้น

5) บทสรุป

5.1) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับบริษัทเป็นการทั่วไปนั้นในแง่มุมมองขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับนโยบายภาษีจะเห็นว่า ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจ้างงานและภาวะเศรษฐกิจเท่าที่ควร

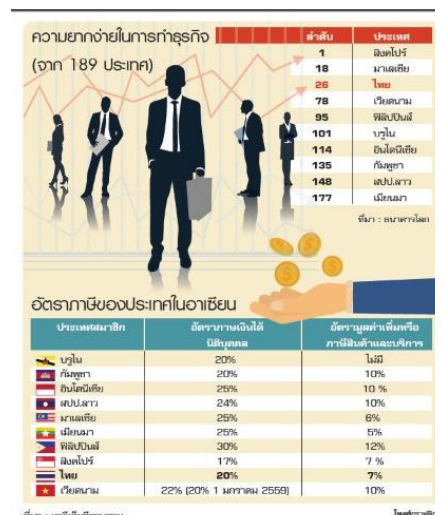
5.2) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับผู้ประกอบการส่งออกเป็นการเฉพาะจะเป็นประโยชน์มากกว่าการยกเว้นให้เป็นการทั่วไปเมื่อแน่ใจได้ว่า แรงงานจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากมาตรการภาษีดังกล่าว โดยผลประโยชน์อาจไม่ได้ตกอยู่กับเจ้าของกิจการ อย่างไรก็ดี โดยทั่วไปแล้ว การเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรของบริษัทผู้ส่งออก บริษัทจะสามารถส่งผ่านราคาไปยังสินค้าและการลงทุนต่ำได้

5.3) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับบริษัทผู้ส่งออกอาจไม่ส่งผลให้แรงงานได้รับค่าจ้างในอัตราที่สูงขึ้น เนื่องจากบริษัทมีหลักการแสวงหากำไรสูงสุด และต้องการ

จัดหาทุนในอัตราที่สามารถแข่งขันได้ เงินส่วนที่บริษัทจะสามารถประหยัดได้ของบริษัทจึงมีแนวโน้มที่จะใช้ในการขยายการลงทุนแทนที่จะเพิ่มอัตราค่าจ้างแรงงาน

5.4) ปัจจุบันด้วยสภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศที่รุนแรง ทำให้เรื่องของภาษีเงินได้นิติบุคคลถูกนำมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการใช้พิจารณาเรื่องความสามารถในการแข่งขัน และความสามารถในการดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการปรับลดอัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลลงเหลือร้อยละ 20 ในปี 56 (จากเดิมร้อยละ 30) ส่งผลให้อัตรากำไรของไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน สูงกว่าเพียงประเทศสิงคโปร์ที่จัดเก็บอยู่ที่ร้อยละ 17 เพียงประเทศเดียว ↗

Reference :

1. Glenn P. Jenkins." Taxing Mobile Capital in Free Trade Zones to the Detriment of Workers." Queen's University, Canada.
2. Sriwan Puapondh "A Summary of Thailand's Tax Laws."
3. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน.

ย้อนอดีตภาษีไทย

ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์

1) ความเป็นมา

ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์มีลักษณะเป็นภาษีการขาย เฉพาะที่จัดเก็บจากสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย เริ่มจัดเก็บ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 ตามกฎหมายฉบับนี้ รัฐบาล ได้ยกเลิกการจัดเก็บภาษีโรงค้า ภาษีการธนาคาร- การเครดิตฟองซิเอร์-การออมสิน-และการประกันภัย ภาษีการซื้อข้าว และภาษีการซื้อน้ำตาล พร้อมกันนั้น ก็ให้มีการจัดเก็บภาษีการค้าและภาษีการซื้อโภคภัณฑ์แทน

2) ประเภทของสินค้าที่ต้องเสียภาษีการซื้อ

โภคภัณฑ์

ผู้ค้าโภคภัณฑ์จะต้องเป็นผู้ค้าที่จัดทะเบียน สินค้าที่ต้องเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์มีอยู่ 7 ประเภท ดังนี้

- 2.1) ทองคำ ทองคำขาว เงิน นาก เพชร พลอย และเครื่องรูปพรรณ
- 2.2) ของที่ต้องใช้กับไฟฟ้า หรือน้ำมันเชื้อเพลิง หรือแก๊ส

2.3) นาฬิกาและสิ่งที่ติดอยู่กับนาฬิกา

2.4) เครื่องบรรเลง

2.5) เครื่องถ่ายรูปและเครื่องฉายภาพ

2.6) รถยนต์และรถอื่น ๆ

2.7) น้ำมันเชื้อเพลิง

โภคภัณฑ์ที่ต้องเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ดังกล่าวนี้ ต้องเสียภาษีการค้าด้วย

3) ขั้นตอนการจัดเก็บภาษีโภคภัณฑ์

ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์จัดเก็บจากผู้ซื้อโภคภัณฑ์ โดยผู้ขายมีหน้าที่เรียกเก็บภาษีดังกล่าวนี้จากผู้ซื้อ ทุกคราวเมื่อส่งมอบโภคภัณฑ์แล้วผู้ขายต้องรวบรวม ภาษีที่จัดเก็บได้เพื่อส่งมอบให้กรมสรรพากรทุกเดือน การซื้อขายระหว่างผู้ค้าโภคภัณฑ์ด้วยกันเองไม่ต้องเสีย ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์

4) การยกเลิกการจัดเก็บภาษีการซื้อโภคภัณฑ์

การจัดเก็บภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ได้ยกเลิกไป ในปี 2504 ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล รัษฎากร (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2504

เรียบเรียงโดย นายณัฐพล ศรีพจนารถ

จาก รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ . 2528 . ภาษีอากรในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย : คลังข้อมูลและบทสำรวจทางวิชาการ.

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 112 - 113.

Tax Policy Journal เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านนโยบายภาษีอากรของไทยและต่างประเทศ

จัดทำโดย สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

สนใจรับวารสารทางอีเมล หรือมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โปรดติดต่อบรรณาธิการ นางสาววันทนา ไสสอาด โทร. 0 2273 9020

ต่อ 3516 หรือ E-mail : wantana@fpo.go.th